

1

2

3

SPOLEČNÁ Změna

Text: Lucie Drdová – Foto: archiv institucí

Umělecký svět se tématům klimatu a udržitelnosti vystavuje vlastní kritice již delší dobu. Stala se námětem uměleckých děl a kurátorských koncepcí, ale za svá si je vzali jednotlivci i představitelé institucí. Kritice je podrobován hlavně tržně podmíněný provoz. Například bienále nebo veletrhy, kam putují na relativně krátké období nejdříve umělci a jejich díla, následovaní kurátory, galeristy se sběrateli, zástupci muzeí, novináři a širší veřejností, aby se vzápětí efemérní kulisy zbouraly a o několik týdnů později se znovu stavěly na druhé straně planety, by nejlépe měly nahradit užší kooperace na regionální úrovni.

Celosvětová pandemie přinesla na pár měsíců lehké pozastavení, ale v celkovém obrazu naléhavosti a rozsahu ekologické a sociální krize je to jen marginální období. Navíc se ukázalo, že se mnoho ze zaběhnutých zvyklostí vrací, a dokonce s větší intenzitou. Na podzimních veletrzích v Basileji,

Londýně a Paříži bylo evidentní, že ačkoli galeristé postrádali americkou a asijskou klientelu, je mezinárodní obchod s uměním na vzestupu. Právě veletrh Frieze (1) překvapil, protože navzdory dílčím omezením způsobeným brexitem se potvrdila pozice Londýna jako hlavního evropského centra obchodu. Je to však právě britské impérium a jeho představitelé, kteří se často vyjadřují k problémům globálního klimatu.

Poslední říjnový víkend, těsně před zahájením konference OSN o změně klimatu (COP 26) v Glasgow, zasvětila galerie Tate Modern své prostory sérii workshopů a uměleckých instalací s jasným názvem Power to Change. Nejvýraznějším příspěvkem byla projekce Hurt Earth americké umělkyně Jenny Holzerové – každý večer se po vysokém komínu budovy rozběhl světelný sloupec textů, který akcentoval hlasy vědců, světových lídrů a aktivistů (3). Podle slov ředitelky Frances Morrisové si galerie uvědomuje svoji zodpovědnost a dává sly-

šet umělcům, kteří vždy přináší vizi světa. A v tomto případě vizualizují pozitivní klimatickou budoucnost a spolupodílí se na sociální změně.

Jednu z možných cest „navrhuje“ Anicka Yi, která uvnitř ikonické Turbínové haly vytvořila site-specific zážitek (2). Instalace představuje ekosystém složený z mikrobiologického života a umělých organismů vznášejících se prostorem. Obrovská stvoření připomínající medúzy a řídí je algoritmy. Podstatnou esencí je vůně, jež se proměňuje, a nabízí tak návštěvníkům odlišný podnět, jak vnímat historii oblasti kolem budovy napříč staletími a důležitými historickými událostmi. Konceptuální umělkyně, která dlouhodobě tematizuje vědecké poznatky a experimentuje s materiály, hovoří o představě, kdy vzduch je socha, kterou obýváme prostřednictvím vlastního dýchání.

Autorka je historička umění a galeristka, www.drdovagallery.com